

Monumentnummer*: 510893

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 februari 1999
Kadaster deel/nr 82848/22

Woonplaats*

Twisk

Gemeente*

Medemblik

Provincie*

Noord-Holland

Kadastrale gemeente*

Noorder-Koggenland

Sectie*

P

Kadastraal object*

Appartement aanduiding

Grondperceel

512

Omschrijving**

Inleiding

Doopsgezinde KERK (vermaning), gebouwd in 1867 in eclectische trant. De naam van de architect is niet bekend. Het klokkentorentje en het stucplafond in het gebouw werden begin tachtiger jaren van de 20ste eeuw sterk gerestaureerd. De vermaning ligt rondom vrij, even terug van de rooilijn aan de hoofdstraat van Twisk (binnen het beschermde dorpsgezicht).

Omschrijving

De eenbeukige bakstenen kerk (in kruisverband gemetseld), door een zadeldak met blauw geglazuurde Hollandse pannen gedekt, ligt met de korte zijde waarin het portaal zit, naar de weg gekeerd (Z). Het gebouw heeft rondom een gecementeerde sokkel. De voorgevel (Z) is symmetrisch van opzet: in de as de ingang met stoep (dubbele paneeldeur) en met 3 en 4 passen gevuld bovenlicht, geflankeerd door twee gedenkplaten waarop onder meer de bouwdatum van de kerk vermeld wordt. Boven deze omlijste stenen zijn twee rondboogvensters geplaatst, welke een middenstijl, cirkel gekoppelde rondboog en ruitvormige roedenverdeling bezitten, en die rusten op hardstenen druiplijsten. Een blindvenster, iets kleiner dan de twee ter weerszijden, zit boven de ingang. De deur en de vensters worden boven geaccentueerd door geprofileerde booglijsten op kleine consoles, die de kozijnvormen volgen. Op de hoeken staan gepolychromeerde steunberen met een piramidale bekroning. Een brede daklijst beëindigt de gevel. De identieke zijgevels (O en W) bezitten beide vier hooggeplaatste vensters zoals ook in de voorgevel aangetroffen worden, eveneens met de wenkbrauwen erboven. Een overstekende dakgoot zit gevat tussen de hoekberen aan voor- en achtergevel welke laatste niet gekleurd maar met grijs pleister bestreken zijn. De achtergevel (N) is recht beëindigd en heeft een klein rozetvenster bovenin. Hiertegenaan ligt de vijfzijdige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

lagere uitbouw waarvan drie zijden een raam bevatten. In de rechte zijde op het oosten zit een toegangsdeur tot de consistorie. Het dak met toelopende dakschilden heeft dezelfde pannen als de rest van de kerk. Door de nok van deze aanbouw steekt een schoorsteen, die vierkant gemetseld is en eindigt in een ronde pijp. Het zadeldak van het kerkship is gevat tussen de voor- en achtergevel. Aan het zuidelijke eind staat op de nok een houten klokkentoren, waarin galmgaten in rondbogen zijn aangebracht, smalle pilastervormen verzwaren de hoeken. De korte spits boven de kroonlijst zwenkt sterk in en eindigt in een naald met windhaan. Het interieur is toegankelijk via een klein portaal onder de orgelgalerij aan beide kanten voerend naar kleine ruimten die weer naar de kerkruimte leiden. In de zuidwesthoek bevindt zich de trap naar het balkon. De vloer bestaat uit brede houten delen. Het deel rond de kansel is verhoogd. Er staan banken langs de lengteas van de kerk waarbij langs de wanden gangpaden lopen. Meer naar de kansel toe zijn banken met ruggeschot dwars op de lengterichting tegen de muren gezet, waarvan de twee dubbele het meest rijk zijn uitgevoerd met een luifel op stijlen. Voor het centrale bankenblok staan enkele rijen stoelen. Tegen de korte aandachtswand is een zeshoekige kansel geplaatst die een dubbele trap bezit (een daarvan geeft slechts toegang tot de kuip). In detaillering en materiaalgebruik vormen de kansel, banken, stoelen en deuren met hun versierde omlijsting één geheel. De wanden, waarvan de benedenzone een structuur heeft gekregen, zijn witgepleisterd. Aan de zuidwand tegenover de kansel het orgelbalkon met één klaviersorgel van L. van Dam en zonen te Leeuwarden, gemaakt in 1892. Dit Van Dam-orgel voorzien van een bewerkte kast, is opgenomen in de balustrade. Het stucwerkplafond is verdeeld in vierkante velden. Op de hoeken van de velden zitten bloemvormen en twee opengewerkte rozetten zijn in het midden geplaatst. Via deuren aan weerskanten van de kansel leiden smalle gangen, waartussen de stookruimte ligt, naar de consistorieruimte in de lagere uitbouw. Op de vloer liggen ook hier houten delen. De kamer ontvangt licht uit drie grote vensters.

Waardering

De doopsgezinde kerk (vermaning) is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als zeldzaam geworden authentiek voorbeeld van vermaningen uit de tweede helft van de 19de eeuw vanwege de behouden hoofdvorm en detaillering en het oorspronkelijke interieur; tevens heeft de kerk ensemblewaarde als beeldbepalend element in het beschermd dorpsgezicht van Twisk.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument